

Vilniaus Užupio gimnazija

Romai Lietuvoje

Darbą atliko 2d klasės mokinės: Martyna Verbutė, Norah Dolan, Veronika Katkutė, Liepa Bačkytė.

Romai

Romai – klajoklių gyvenimo būdą praktikuojanti tauta, gyvenanti Europoje, vakarų Azijoje, Amerikoje ir Australijoje. Jų tėvynė yra šiaurės vakarų Indija, iš kurios jie iškeliavo maždaug prieš 1000 metų. Manoma, pasaulyje gali būti apie 20 mln. romų. Europoje gyvenanti populiacija, pagal Europos Tarybos apskaičiavimus, yra apie 9,7 milijono.

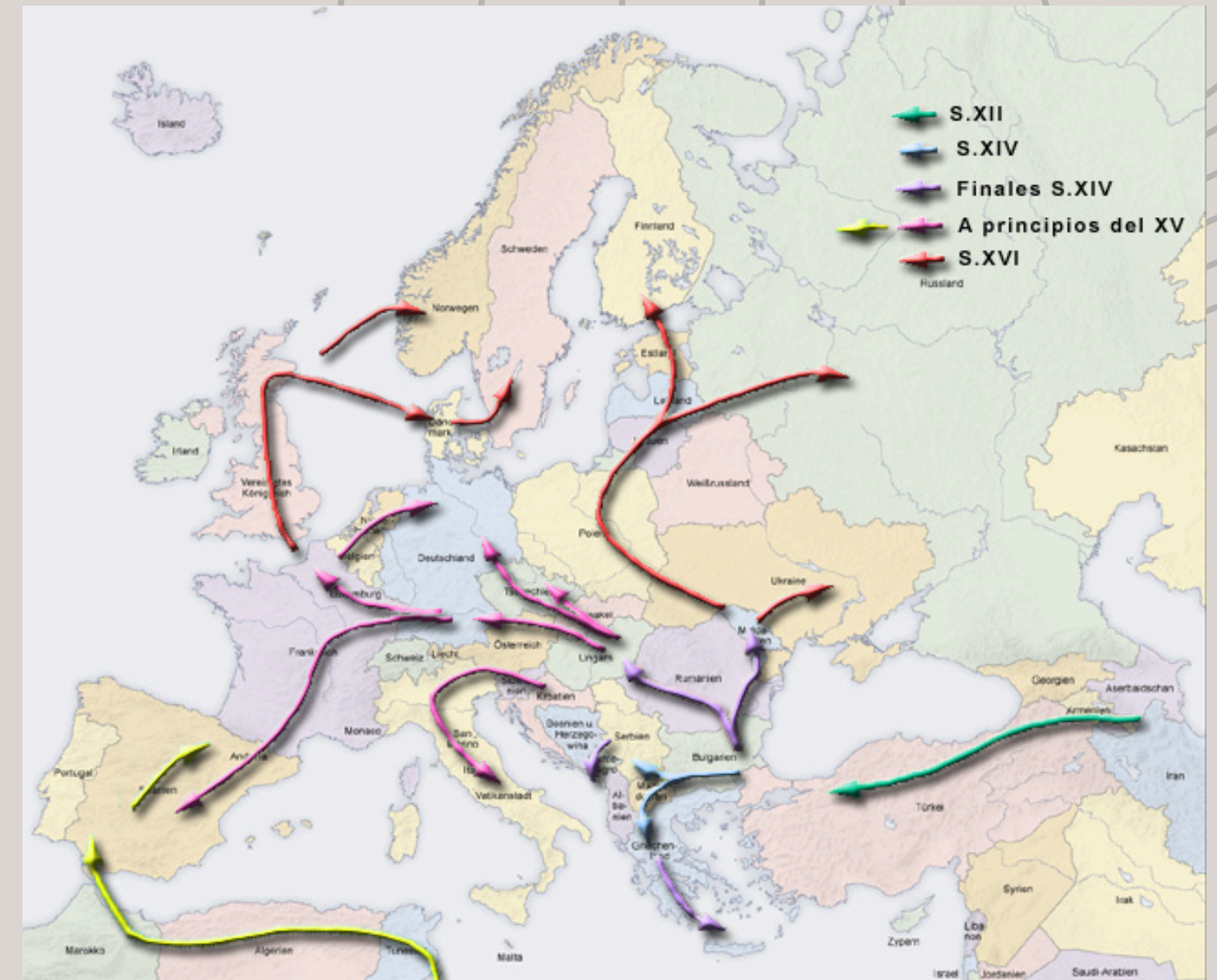
Romų migracija

Mažai žinoma apie romų kilmės istoriją, todėl neaiški jų tikroji migracijos priežastis. Žinoma, kad VIII–X a. romai paliko Indijos pusiasalį.

LDK romai, manoma, pasiekė XV amžiaus viduryje per Lenkijos karalystę.

2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, šalyje gyveno 2 115 romų tautybės žmonių.

2011 m. duomenimis, 81 % romų gyveno miestuose, 19% – kaimo vietovėse.

Romų į Europą migracijų keliai.

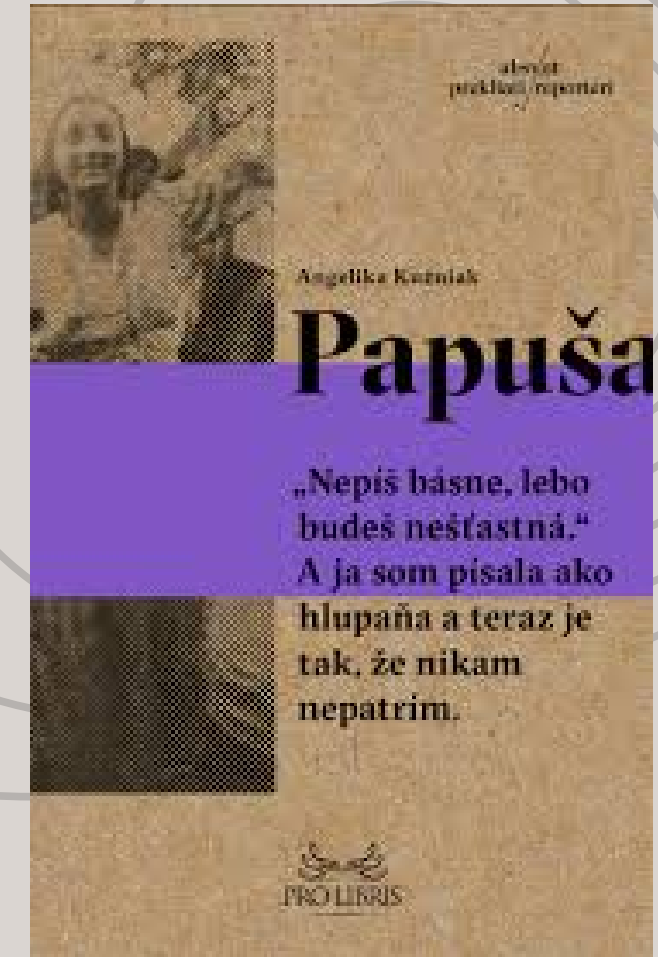
Verslas/Ekonomika

Romai, kaip klajokliai, neturėjo stabilios gyvenamosios vietos, todėl jų verslas ir ekonomika buvo ganėtinai silpni. Kadangi nuolat judėjo ir prisitaikydavo prie įvairių šalių, jų ekonomika buvo pagrįsta smulkia prekyba, amatais ir paslaugų teikimu, pvz, būrimas, dainavimas ar smulki prekyba.

Literatūra

Romai neturėjo savo literatūros, ji perduodama žodžiu, nes neturėjo savo rašytosios tradicijos. Jų pasakojimai, dainos ir mitai buvo įkvepti gyvenimo patirtimis, šeimos vertybėmis, pasakojimais apie praeitį ir kelionėmis. Literatūra buvo svarbus būdas išlaikyti indentitetą, tačiau ji buvo labiau susijusi su muzika ir poezija nei su rašytiniais kūriniais. Jie turėjo vos kelis kūrinius, vienas jų - Papuša.

Romų kultūros ir tradicijų puoselėjimas Lietuvoje

Romų kultūrą gerokai veikia kitos tautos, be to, jie pasižymi stipriu bendruomeniniu jausmu ir yra prisirišę prie tradicijų.

Balandžio 8 d. Lietuvoje švenčiama Tarptautinė romų diena.

Nuo 2018 metų organizuojamas festivalis „GIPSY FEST“, kuriuo siekiama parodyti, jog romų bendruomenė yra puoselėjanti savo vertybes ir tradicijas.

Šokiai

Romų šokiai yra labai dinamiški ir išraiškingi, dažnai atliekami su dideliu emociniu užsidegimu. Jų judesiai dažniausiai būna greiti ir energingi, vyrauja judrus kojų darbas, žingsnių kaita. Pavyzdžiui, czardas, flamenco, kalo.

Muzika

Muzikos sritį sudaro originalios taboro, perimtos ir interpretuotos kitų tautų liaudies dainos. Romų muzikantai taip pat dažnai koncertuoja Europos šalyse.

Žymūs žmonės

Radži Aleksandrovičius

Ištvanas Kvikas

Konsuela Mačiulevičiūtė

Tradicijos

Romų tradicijos yra labai įvairios ir priklauso nuo jų gyvenamosios vietos, gyvenimo būdo ir kultūrinių ypatumų.

Tradicinis romų gyvenimo būdas, jo ypatumai:

- Stiprios šeimos vertybės ir santykiai;
- Vestuvės (nepilnamečių);
- Išskirtinės dainos ir šokiai;
- Kūdikių krikštynos ir kiti ritualai;
- Drabužių simbolika;
- Tikėjimas ir religija;
- Kelionės ir klajokliškas gyvenimo būdas.

Religija

Romai neturi vieningos, visus apimančios religijos. Kaip tauta, išsibarsčiusi po visą pasaulį, romai paprastai priima dominuojančią religiją savo gyvenamojoje vietovėje.

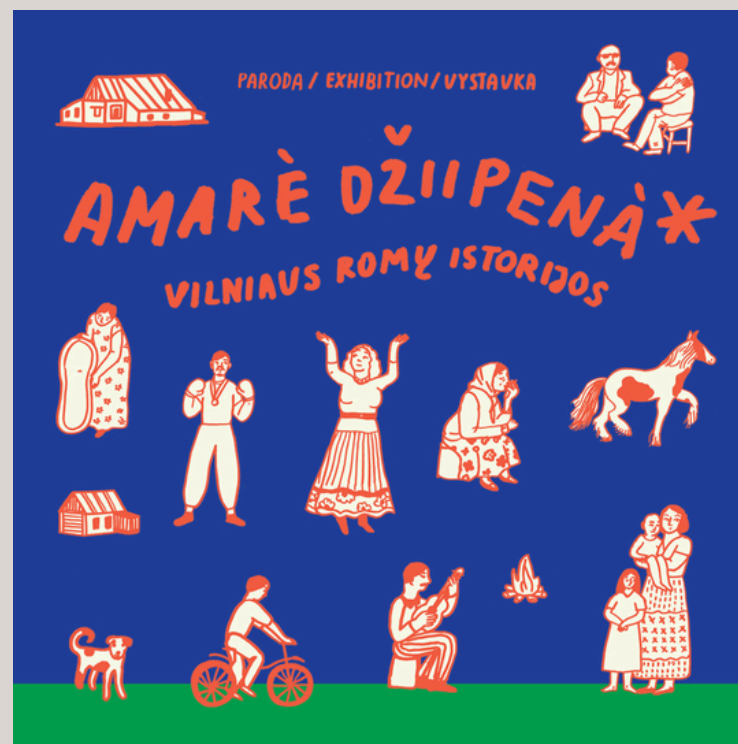

Romų genocidas Lietuvoje

Romų genocidas per Antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje buvo dalis platesnio nacių vykdyto romų genocido, kuris apėmė visą Europą. Lietuva, kaip okupuota nacių teritorija, tapo viena iš šalių, kuriose romų bendruomenės buvo persekiojamos ir naikinamos. Tuo metu Lietuvoje gyveno apie 3 000 romų, ir dauguma jų tapo nacių genocido aukomis.

AMARÈ DŽIIPENÀ - Vilniaus romų istorijos paroda

Išvados

- Romai yra kilę iš Indijos ir pradėjo migruoti į Europą maždaug prieš tūkstantį metų. Lietuvoje jie gyvena nuo XV-XVI amžiaus.
- Romai turi turtingą kultūrą, kuri apima muziką, šokį, amatus ir tradicijas. Jų muzika ir šokiai yra žinomi visame pasaulyje.
- Tradiciškai romai vertėsi amatais, prekyba ir muzikavimu. Šiuo metu daugelis romų gyvena miestuose ir dirba įvairius darbus.
- Nūdienoje Lietuvoje gyvena nemažai romų, nepaisant genocido vykusio Antrojo pasaulinio karo metu.

Šaltiniai

<https://www.romuplatforma.lt/kultura/>

<https://www.romuplatforma.lt/romai-lietuvoje/>

<https://lt.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cigonai>

chatgpt.com

<https://www.romuplatforma.lt/kultura/>

<https://www.15min.lt/media-p>

[asakojimai/susipazinkime-lietuvoje-gyvenantys-romai-ka-svarbiausio-turetume-zinoti-apie-ju-istorija-1348](https://www.15min.lt/media-pasakojimai/susipazinkime-lietuvoje-gyvenantys-romai-ka-svarbiausio-turetume-zinoti-apie-ju-istorija-1348)

<https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/kol-lietuviai-aprauda-kapus-cigonai-prie-ju-kelia-taurele-tai-musu-tevu-ir-proteviu-tradicija-n931900>

<https://www.bernardinai.lt/2013-12-10-lietuvos-romai-issilavinimas-padede-griauti-stereotipus/t>

...

How do the Romani people in Lithuania maintain their cultural identity?

The Romani people have long been a part of Lithuanian society. They came from their homeland in India to the lands of the Grand Duchy of Lithuania in the XII century. The Roma people have faced many challenges, discrimination and even genocide at the hands of the nazis. Despite that, they have maintained the unique Roma culture throughout the ages, enriching the society of Lithuania. In this article we will talk about the ways they maintain their culture, such as preserving the language, engaging in traditional music and dances and creating various Roma organisations.

Firstly, the Romani people maintain their culture by preserving the Romani language. Most Romani people speak the Lithuanian language, however they also know the traditional Roma language, which they speak amongst themselves. The language forms an integral part of their society and is very important to the Romani cultural identity. You can hear the Roma language during various Romani events and gatherings. The language is important for uniting the Romani peoples, connecting them to the past and keeping traditions alive. Having their own language creates a sense of community, letting Roma people from all around the world communicate and share ideas. Much of Romani tradition is oral, so the Roma language is also widely used in their songs and oral tradition. Undoubtedly, language is the most important part of any ethnic group's culture.

Secondly, the Roma people of Lithuania maintain their cultural identity by engaging in traditional music and dances. They are widely known for their extravagant music, dances and songs. Flamenco is the most popular Roma dance, coming from the Andalusia region of Spain, it is characterised by its colourful and emotional presentation. This dance has served to bring more eyes to the colourful Roma culture. To many Romani people Flamenco is a powerful link to their past. The Romani are also known for their emotional music, the most common instruments are the violin, guitar and accordion. The most well known Romani person in Lithuania is the singer Radži, he maintains a degree of popularity and regularly sings in various events. People such as Radži help bring more recognition to the talents and musical culture of the Romani.

Lastly, the Romani of Lithuania preserve their traditions by organising themselves into various organisations. In Lithuania the Roma population is quite small, only about 2500 people, however, they organise themselves into various organisations that represent their interests and fight for Romani rights. The first Roma organisation in Lithuania "Lietuvos čigonų bendrija" was created only a year after Lithuania reinstated its independence. Since then many Roma organisations have been established, such as "Romano džijpe", "Romano divs" and "Čigonų laužas". These organisations are hugely important to help the Romani maintain their cultural identity. They help preserve and protect the language and culture by organising various educational events, art exhibitions and festivals. The most well known is the Roma culture and music festival "GypsyFest" where Roma from multiple countries sing and share their culture. The band "Sare Roma" regularly performs around the country. Also, these organisations fight for Roma rights and against discrimination and racism. These organisations help give a voice to the minority population of Roma and represent their interests.

In conclusion, the Roma maintain their unique and extravagant culture in Lithuania despite facing many challenges and discrimination. Without the colorful way of life of the Romani people, Lithuania would be a lot less rich in culture and traditions. The Roma add a lot to the diversity and variety of Lithuanian society. They achieve that by preserving and speaking the language, engaging in traditional dances and music and uniting into organisations that help spread their culture and traditions.

Straipsnis (užsienio kalba)

Dominykas Tubius, Mantvydas Bučys

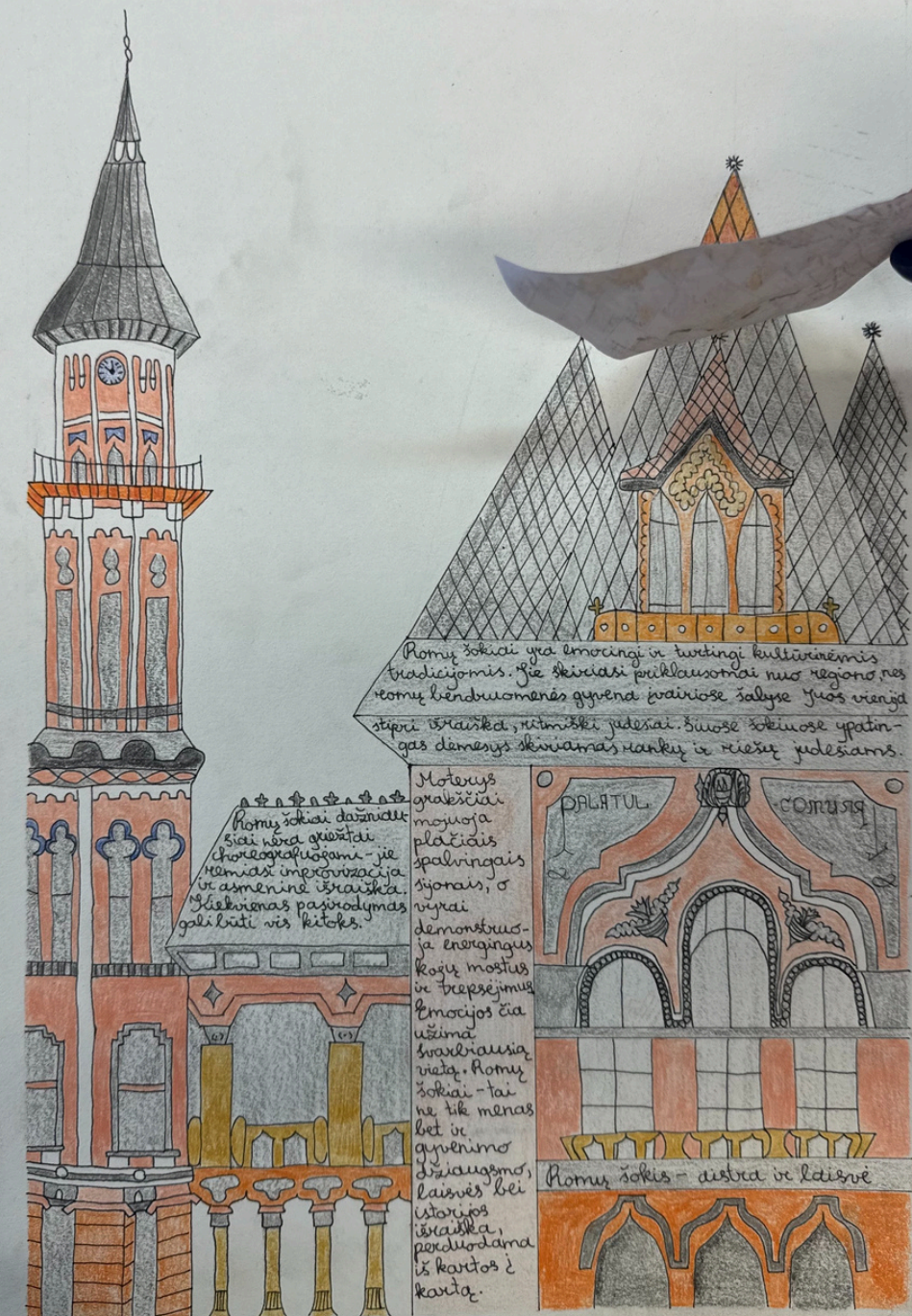
Knygos puslapiai (1)

Viktorija
Grušniūtė,
Ieva
Mikalauskaitė,
Liepa
Vaičiulenaite,
Emilija
Blaževičiūtė

Tautinės mažumos Lietuvoje!
ROMA

Tautinės mažumos Lietuvoje!
ROMA

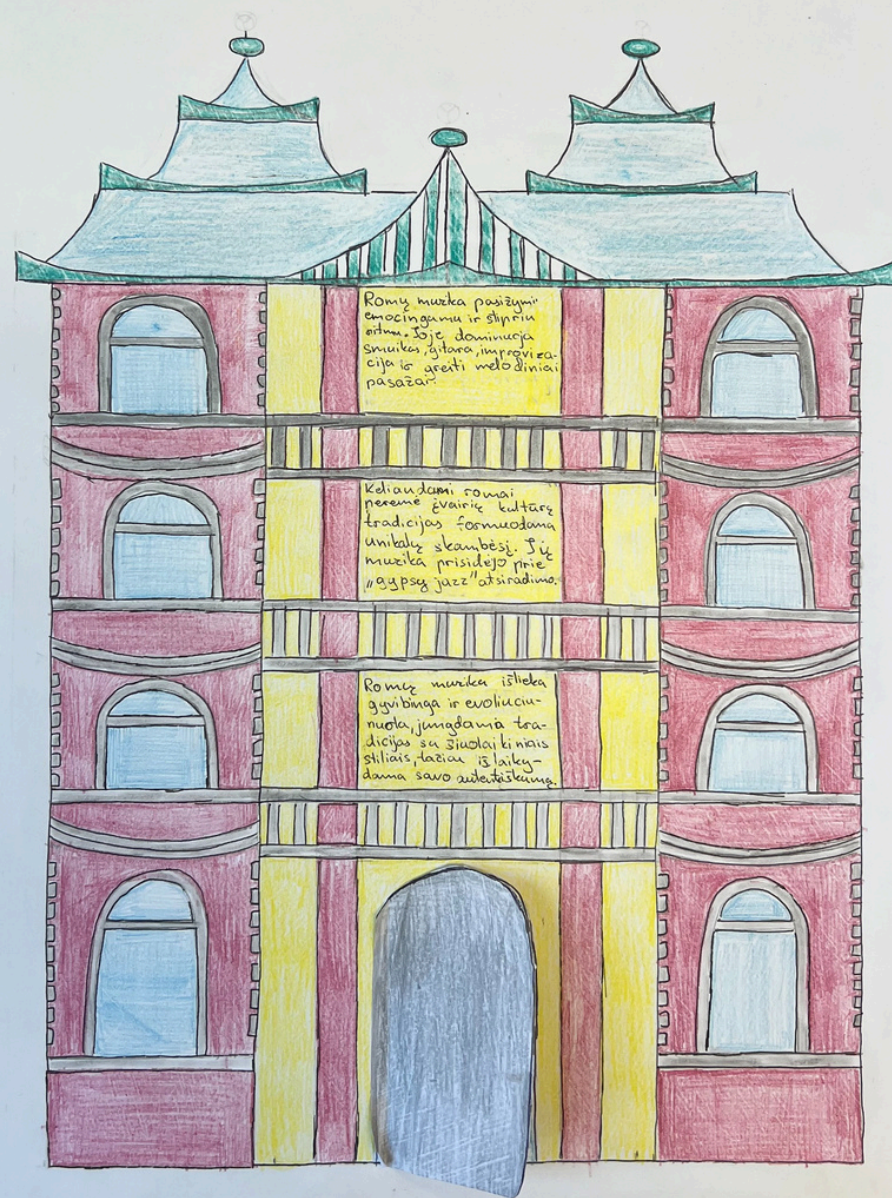

Knygos puslapiai (2)

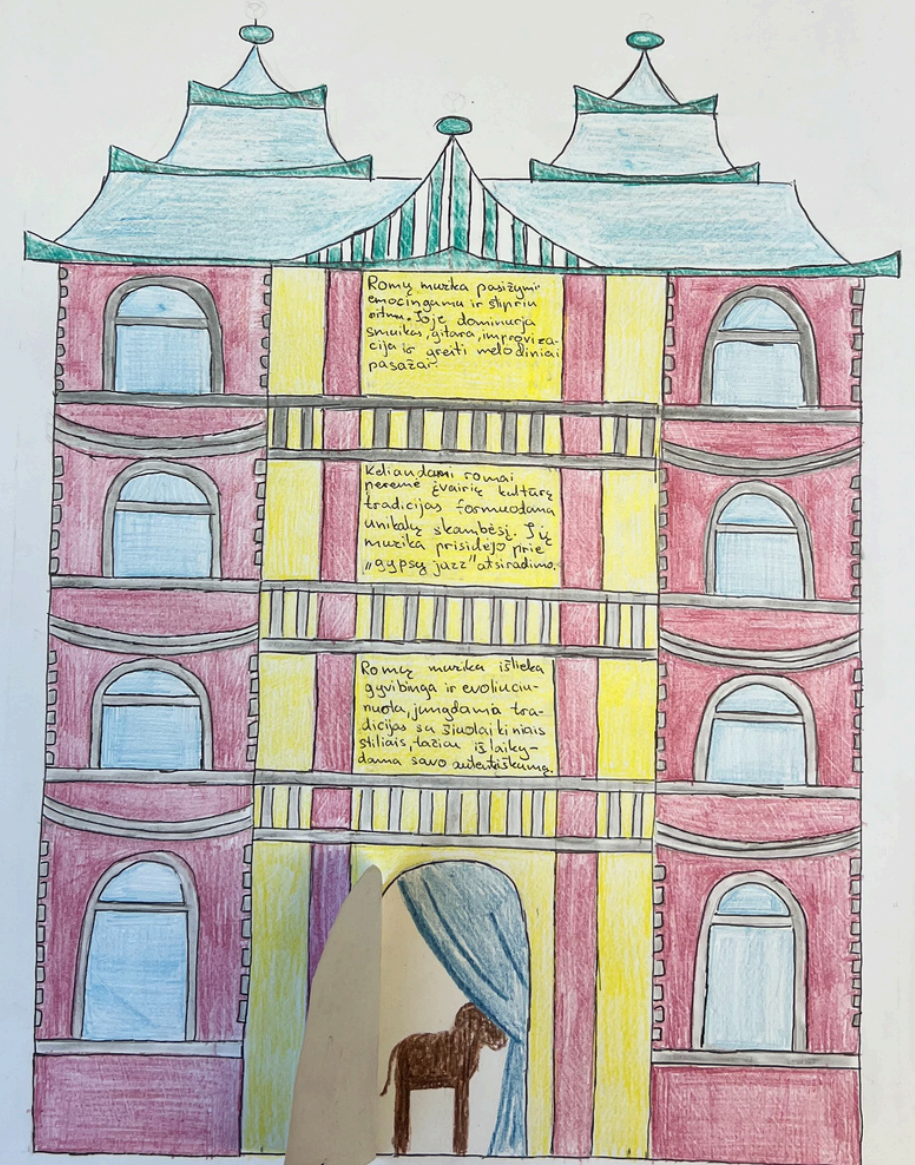

Knygos puslapiai (3)

TAUTINĖS MAŽUMOS LIETUVOJE:
ROMAI

TAUTINĖS MAŽUMOS LIETUVOJE:
ROMAI

Dailė

Rūta Paulauskaitė, Goda Giedraitytė

Rankdarbiai

Vežimas

Liepa Baltrušaitytė, Goda Sruogaitė

Romų maistas

Projektą darė Ieva Bičkutė ir Jurga Nakaitė.

Maisto kultūra

Yra žinoma, kad romų maisto kultūra yra susijusi su taupių, išradingų ir skanių būdų, kaip maitinti ir išvalyti kūną, paieška. Dėl šios priežasties jų virtuvė vadinama „mažai žinomu sielos maistu“.

Romai labai mėgsta vaišinti kitus, jie net turi seną tradiciją, kad gaminti reikia tiek, kad maisto užtektų ir svečiui, ir patiems. Be to, dar yra atsiradęs net toks romų posakis – „paleisti žmogų sočia širdimi“.

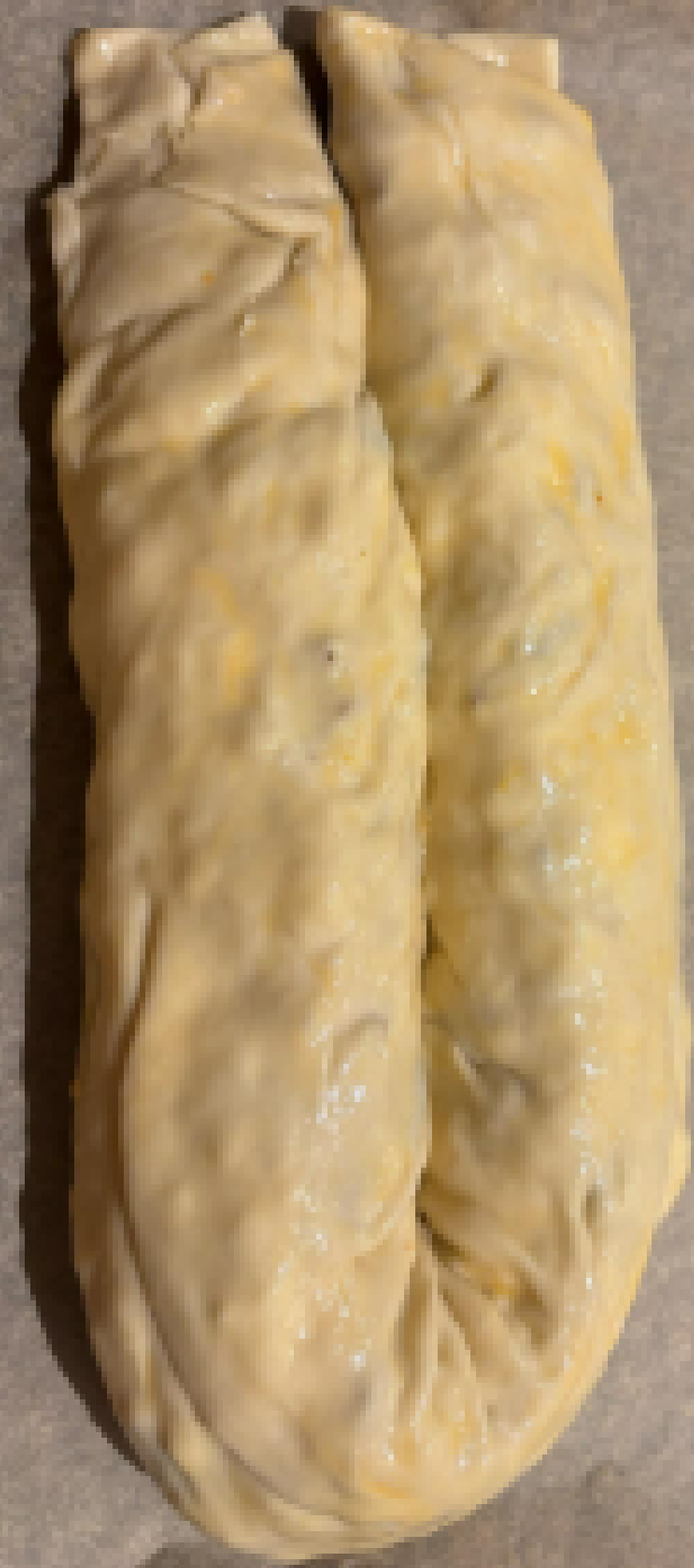

Kai vyksta kokia nors romų bendruomenės šventė, kurioje vaišinami smalsuoliai smaguriai, greičiausiai būna išgraibstomas mielinis pyragas savijakas, šiek tiek primenantis šimtalapį ar štrudelį. Tai vyniotinis, kuris įdaromas varške, razinomis, graikiniais (tačiau gali būti ir kitų rūšių) riešutais.

Darbo eiga

Matematinų uždavinių kūrimas ir sprendimas

1. Romų bendruomenėje yra 120 šeimų. Kiekvienoje šeimoje, vidutiniškai, yra 4 vaikai. Visos šeimos, išskyrus 15, užsiima prekyba įvairiais amatininkų dirbiniais ir gaminiais. Kiek procentų šeimų užsiima prekyba, jei žinome, kad proporcija tarp šeimų, užsiimančių prekyba, ir šeimų, kurios to nedaro, yra 8:3? Nustatykite, kiek šeimų užsiima prekyba. Nustatykite, kiek šeimų užsiima kitomis veiklomis (nėra prekybos). Kiek procentų visų šeimų sudaro prekybos šeimos? Kiek procentų visų šeimų sudaro prekybos šeimos?

Sprendimas:

$$8 + 3 = 11 \text{ dalis}$$

$$\frac{120}{11} = 10,91 \approx 11$$

$$8 \times 11 = 88$$

$$120 - 88 = 32$$

$$\frac{120}{88} \times 100 = 73,33\%$$

Ats.: Prekyba užsiima 88 šeimos. Kitomis veiklomis užsiima 32 šeimos. 73,33% visų šeimų užsiima prekyba.

2. Gidas yra Romų bendruomenės narys, kuris dabar apsistoja Vokietijoje ir nori apsilankyti, ko daugiau filmų ir koncertų. Bet Gidas turi tik 100 eurų, filmo bilietas- 10 eurų, o koncerto bilietas- 25 eurai. Kiek mažiausiai filmų ir koncertų gali apsilankyti Gidas, kad neišleistų daugiau nei 100 eurų?

X- koncertų skaičius. Bilietas į koncertą kainuoja 25 eurus, tai $25x$

Y- filmų skaičius. Bilietas į filmą kainuoja 10 eurus, tai $10y$

Jei $x=3$ (3 koncertai), tai

$$25 \cdot 3 + 10y \leq 100$$

$$75 + 10y \leq 100$$

$$10y \leq (100 - 75) : 10$$

$$Y \leq 2,5 \text{ tai } 2 \text{ bilietai}$$

$$3 \cdot 25 = 75 \quad 2 \cdot 10 = 20 \quad 75 + 20 = 95$$

Ats.: Gidas gali aplankyti, 3 koncertus ir 2 filmus, išleisdamas 95 eurus $95 \leq 100$

Goda Burneikaitė, Luknė Pėstininkaitė, Ieva Vinauskaitė

3. Motociklininkas Romas nuo savo namų iki bažnyčios nuvažiavo per 2 valandas. Grįždamas atgal pirmuosius 80 km jis važiavo tuo pačiu greičiu. Paskui pradėjo stipriai lyti, todėl likusį kelią, Romas važiavo 20km/h lėčiau. Grįždamas jis užtruko 20 minučių ilgiau. Koks atstumas tarp Romo namų iki bažnyčios, jei žinoma, kad kelias yra už 150 km ilgesnis?

I priekį xkm/h 2h 2x-kelias

Atgal 80 km važiavo xkm/h, o ykm važiavo x-20km/h

$$\begin{cases} \frac{80}{x} + \frac{y}{x-20} = 2\frac{1}{3} & y=2x-80 \\ 80+y=2x \end{cases}$$

$$\frac{80}{x} + \frac{2x-80}{x-20} = 2\frac{1}{3} \quad 3x(x-20)$$

$$3 \cdot 80(x-20) + 3x(2x-80) = 7x(x-20)$$

$$240x - 4800 + 6x^2 - 240x = 7x^2$$

$$-x^2 + 140x - 4800 = 0$$

$$D = 140^2 - 4 \cdot (-1) \cdot (-4800) = 400$$

$$x_1 = \frac{-140+60}{-2} = 60$$

$$x_2 = \frac{-140-60}{-2} = 80$$

$$y_1 = 2 \cdot 60 - 80 = 40 \text{ (netinka)}$$

$$y_2 = 2 \cdot 80 - 80 = 60$$

$$60 + 40 = 100$$

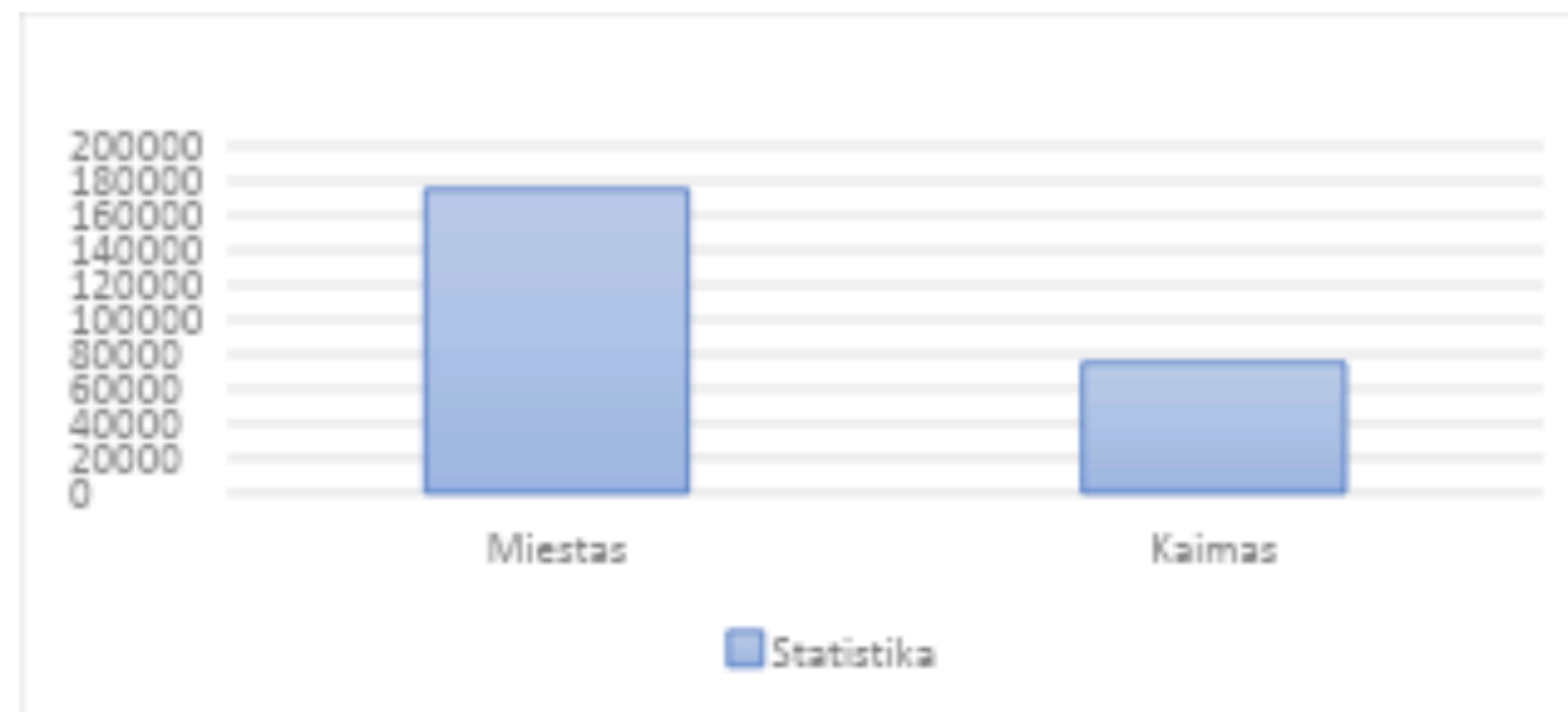
$$80 + 80 = 160$$

Ats...: 160km

4. Romų skaičius Lietuvoje yra 250 000 tūkstančiai. Apskaičiuokit proporcija ir nupieškite statistiką, jei kaime gyvena 30% Romų, o mieste 70%.

$$250\,000 - 100\% \quad x - 30\% \quad x = 75\,000 \text{ tūkstančiai}$$

$$250\,000 - 100\% \quad x - 70\% \quad x = 175\,000 \text{ tūkstančiai}$$

5. Romų gyventojų skaičius 9mln. Rumunijoje: 2,5mln. Bulgarijoje: 1mln. Vengrijoje: 0,7mln.

Serbijoje: 0,6mln. Kituose šalyse: 4,2mln.

$$9 - 100\% \quad 2,5 - x \quad x=27,78\% \text{ (Rumunijoje)}$$

$$9 - 100\% \quad 1 - x \quad x=11,11\% \text{ (Bulgarijoje)}$$

$$9 - 100\% \quad 0,7 - x \quad x=7,78\% \text{ (Vengrijoje)}$$

$$9 - 100\% \quad 0,6 - x \quad x=6,67\% \text{ (Serbijoje)}$$

$$9 - 100\% \quad 4,2 - x \quad x=46,67\% \text{ (Kituose šalyse)}$$

6. Romų šeimoje yra 10 narių. Šeima norėjo pakeliauti po nacionalinius parkus. Gido paslaugų

kaina 100 eurų. Kiekvienam šeimos nariui reikėjo sumokėti 63 eurus už kelionę. Užrašykite tiesinės funkcijos formulę, kuri parodytų kelionės kainos ir važiuojančių žmonių priklausomybę.

x- važiuojančių žmonių skaičius.

k- kaina ($63 \cdot x$)

$$k(x) = 63x + 100$$

1	163,00
2	226,00
3	289,00
4	352,00
5	415,00
6	478,00
7	541,00
8	604,00
9	667,00
10	730,00

7. Romų bendruomenėje yra 150 šeimų. Kiekvienoje šeimoje yra vidutiniškai nuo 3 iki 7 vaikų.

Nustatyta, kad: Šeimų, kuriose yra 5 ar daugiau vaikų, skaičius sudaro ne mažiau kaip 40% visų

šeimų. Šeimų, kuriose yra mažiau nei 5 vaikai, skaičius turi sudaryti ne daugiau kaip 60% visų

šeimų. Kiek šeimų gali turėti daugiau nei 5 vaikus, jei žinome, kad visos šeimos atitinka šias sąlygas?

Nustatykite šeimų skaičių, kurioms taikoma pirmoji sąlyga (turi 5 ar daugiau vaikų). Nustatykite

šeimų skaičių, kurioms taikoma antroji sąlyga (turi mažiau nei 5 vaikus). Naudodamiesi

nelygybėmis, apskaičiuokite galimą šeimų, turinčių daugiau nei 5 vaikus, skaičių.

x – šeimų su 5 vaikais skaičius.

$$0,40 \cdot 150 = 60$$

$$0,60 \cdot 150 = 90$$

$$60 - x \text{ (šeimų, turinčių 5 vaikus)}$$

Ats.: Ne mažiau kaip 60 šeimų turi turėti 5 ar daugiau vaikų. Ne daugiau kaip 90 šeimų turi turėti mažiau nei 5 vaikus.

Šeimų, turinčių daugiau nei 5 vaikus, skaičius gali būti nuo 0 iki 60.

8. Romas norėjo pasidaryti druskos tirpalą, nes susirgo. Inde buvo 1 litras 55% druskos tirpalo.

Romas 0,5 litro jo nupylė, išnaudojo paskui į indą įpylė 2 litrus vandens. Kiek procentų druskos yra gautame atskiestame tirpale?

Inde 1L – 55% druskos

Nupylė – 0,5L

į indą įpylė 2 litrus vandens, tada dabar buvo 2,5L

$$0,5L \cdot 0,55\% = 0,275g \text{ (grynos druskos)}$$

$$2,5 - 100\% \quad 0,275 - x \quad x=11\%$$

Ats.: Atskiestame tirpale yra 11% druskos.

9. Romų bendruomenė organizuoja turgų. Pirmąją dieną atvyko 72 prekybininkai, iš jų $\frac{2}{9}$ buvo romai. Antrąją dieną atvyko dar 54 prekybininkai, ir romų dalis šią dieną sudarė $\frac{5}{18}$ visų atvykusių. Kiek iš viso romų prekybininkų dalyvavo turguje per pirmąsias dvi dienas?

Kiek romų prekybininkų buvo pirmąją dieną:

$$72 \times \frac{2}{9} = 16$$

Kiek romų prekybininkų buvo antrąją dieną:

$$54 \times \frac{5}{18} = 15$$

Per pirmas dvi dienas bendras romų prekybininkų skaičius bus:

$$15 + 16 = 31$$

Ats...: Per pirmas dvi dienas dalyvavo 31 romų prekybininkų.

10. Du darbininkai Romai turėjo išdažyti kambario sienas. Pirmasis Romas vienas šį kambarį išdažytų 4 valandomis ilgiau negu antrasis Romas. Iš pradžių 2 valandas sienas dažė pirmasis Romas, paskui jį pakeitė antrasis Romas, kuris užbaigė darbą per 3 valandas. Per kiek laiko būtų išdažę kambario sienas, jei abu būtų dirbe kartu?

a= per kiek laiko būtų atlikę darbą, dirbdami kartu.

	VIENAS:	PER 1H:	DIRBO:
Romas.1.	X	$\frac{1}{X}$	2
Romas.2.	Y	$\frac{1}{Y}$	3

$$\begin{cases} \frac{2}{X} + \frac{3}{Y} = 1 & X = 4 + Y \\ X - Y = 4 \end{cases}$$

$$\frac{2}{4+Y} + \frac{3}{Y} = 1 \qquad 2y + 12 + 3y = y^2 + 4y$$

$$y^2 - y - 12 = 0$$

$$D = 1^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-12) = 49$$

$$x_1 = \frac{1+7}{2} = 4$$

$$x_2 = \frac{1-7}{2} = -3$$

$$X = 4 + 4$$

$$X = 8h$$

$$\frac{1}{4} + \frac{1}{8} = \frac{2+1}{8} = \frac{3}{8}$$

$$\frac{3}{8} a = 1$$

$$a = 1 : \frac{3}{8}$$

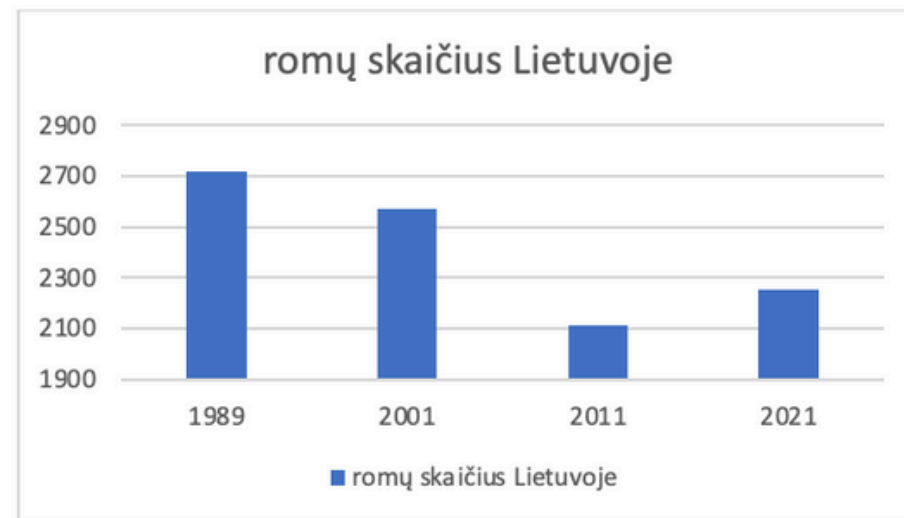
$$a = \frac{8}{3}$$

$$a = 2 \frac{2}{3}$$

Ats...: Jeigu abu Romai būtų dirbe kartu, sienas būtų nudažę per $2 \frac{2}{3}h$.

Matematinų uždavinių kūrimas ir sprendimas (2)

1. Pagal gyventojų surašymo duomenis, Lietuvoje buvo toks romų tautybės skaičius:
1989 m.: 2718 žmonių;
2001 m.: 2571 žmonių;
2011 m.: 2115 žmonių;
2021 m.: 2251 žmonių.
Užd: sudarykite stulpelinę ir linijinę diagramas.

2. Nuo 1989 metų iki 2001 metų pasikeitė romų gyventojų skaičius nuo 2718 žmonių iki 2571 žmonių. Keliais procentais, vienetų tikslumu, romų tautybės žmonių Lietuvoje sumažėjo?

Sprendimas:

2718 – 100%

2571 – x%

$$x = \frac{100 \times 2571}{2718} = \frac{257100}{2718} \approx 95\%$$

100 – 95 = 5%

Atsakymas: 5% sumažėjo.

3. Romų bendruomenė rengia tradicinę šventę, kurioje dalyvauja įvairūs amatininkai. Vienas iš amatininkų gamina papuošalus, o kitas – keramikos darbus. Papuošalų ir keramikos darbų santykis yra $6\frac{3}{7} : x$. Taip pat santykis yra $1\frac{5}{7} : 1\frac{1}{2}$. Kiek keramikos darbų pagamino amatininkas?

Sprendimas:

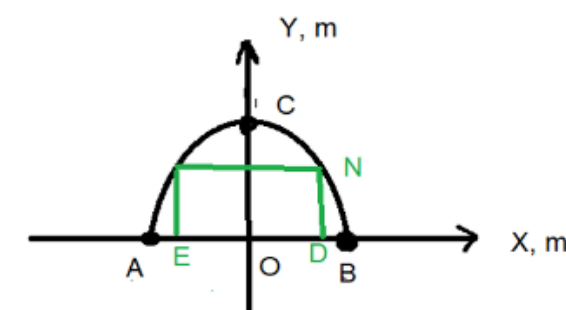
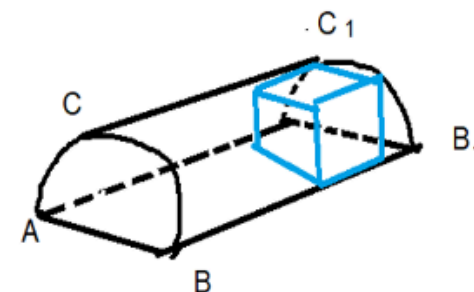
$$\frac{6\frac{3}{7}}{x} = \frac{1\frac{5}{7}}{1\frac{1}{2}}$$

$$x = \frac{6\frac{3}{7} \times 1\frac{1}{2}}{1\frac{5}{7}} = \frac{\frac{45}{7} \times \frac{3}{2}}{\frac{12}{7}} = \frac{\frac{135}{14}}{\frac{12}{7}} = \frac{45}{8} = 5\frac{5}{8}$$

Atsakymas: $5\frac{5}{8}$

4. Romų šeima naudoja arkinius angarus sandėliuoti produktams. Angaro pagrindas ABB_1A_1 yra stačiakampis. Priekinė ir galinė sienos statmenos pagrindui, lygios ir lygiagrečios. Jų kraštas yra parabolės $y = -0,1x^2 + 8,1$ formos. Prie angaro galinės sienos pastatyta stačiakampio formos dėžė, kurios pagrindas yra kvadratas, kurio kraštinės ilgis lygus 14 m. Dvi dėžės viršūnės priklauso galinės sienos kraštui. Raskite dėžės ilgį.

Sprendimas:

Sprendimas:

$$V = S_{\text{pagr}} \times h$$

$$S_{\text{pagr}} = 14 \times 14 = 196 \text{ m}^2$$

$$ED = 14 \text{ m}$$

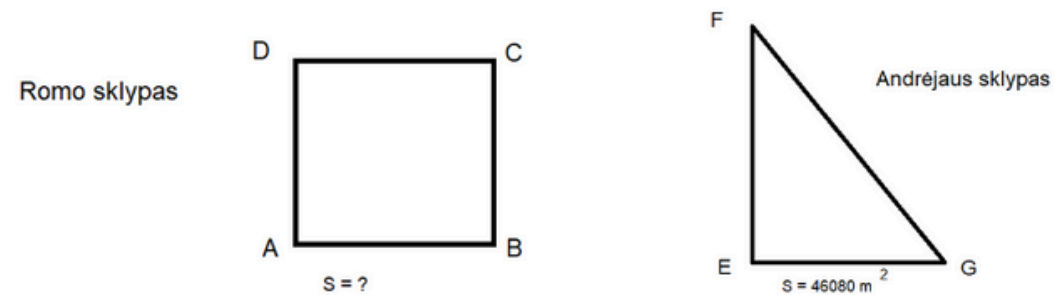
$$OD = 14 \div 2 = 7 \text{ m}$$

$$DN = y = -0,1 \times 7^2 + 8,1 = 3,2 \text{ m}$$

$$V = 3,2 \times 196 = 627,2 \text{ m}^3$$

Atsakymas: $627,2 \text{ m}^3$

5. Sodininkas Romas turi kvadrato formos žemės sklypą. Šalia Romo, stačiojo trikampio formos sklypą turi jo kaimynas Andrėjus. Yra žinoma, kad Andrėjaus sklypo vienas statinis yra 1,8 karto ilgesnis už Romo sklypo kraštinės ilgį, o kitas statinis ilgesnis du kartus. Andrėjaus sklypo plotas 46080 m^2 . Apskaičiuokite sodininko Romo sklypo plotą.

Duota: ABCD – kvadratas; EFG – statusis trikampis; $S_{EFG} = 46080$

Rasti: S_{ABCD}

Sprendimas:

$$AB = x$$

$$FE = 1,8x$$

$$EG = 2x$$

$$S = \frac{FE \times EG}{2}$$

$$46080 = \frac{1,8x \times 2x}{2}$$

$$46080 = \frac{3,6x^2}{2}$$

$$3,6x^2 = 46080 \times 2$$

$$3,6x^2 = 92160 \mid : 3,6$$

$$x^2 = 25600$$

$$x_1 = \underline{160}; x_2 = -160 \text{ (netinka)}$$

$$AB = 160 \text{ m}$$

$$S = AB^2 = 160^2 = 25600 \text{ m}^2$$

$$\text{Atsakymas} = 25600 \text{ m}^2$$

6. Romų šeimoje gyvenantis Ivanas yra 10 metų vyresnis už jo sesę Adiną. Koks gali būti sesers amžius, jeigu sudauginus abiejų vaikų amžių, sandauga būtų nedidesnė kaip 24.

Sprendimas:

$$\text{Ivanas} - 10 + x \text{ metų}$$

$$\text{Adina} - x \text{ metų}$$

$$x(10 + x) \leq 24$$

$$10x + x^2 \leq 24$$

$$10x + x^2 - 24 \leq 0$$

$$10x + x^2 - 24 = 0$$

$$D = b^2 - 4ac = 10^2 - 4 \times 1 \times (-24) = 100 + 96 = 196 = 14^2$$

$$x_{1;2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2} = \frac{-10 \pm 14}{2} = -12 \text{ (netinka)}$$

$$x \in [-12; \underline{2}]$$

Atsakymas: kadangi skaičius turi būti natūralusis, tai sesės amžius: nuo 0 iki 2 metų įskaitomai.

7. Romai garsėja metalo dirbiniais. Du romai pagamino po 360 metalo dirbinių. Pirmasis per dieną pagamino 4 dirbiniais daugiau negu antrasis.

Kiek per dieną pagamino pirmasis darbininkas, jei jis visą darbą atliko 1 diena anksčiau, negu antrasis?

Sprendimas:

	Detalės per dieną	Iš viso per dieną	Kiek dienų gamino
Pirmasis darbininkas	$4 + x$	360	$\frac{360}{4 + x}$
Antrasis darbininkas	x	360	$\frac{360}{x}$

$$\frac{360}{x} - \frac{360}{x+4} = 1$$

$$\frac{360}{x} - \frac{360}{4+x} - 1 = 0$$

$$\frac{1440+360x-360x-x^2-4x}{x(x+4)} = 0$$

$$\frac{1440-x^2-4x}{x(x+4)} = 0$$

$$\begin{cases} 1440 - x^2 - 4x = 0 \\ x(x+4) \neq 0 \end{cases}$$

$$1440 - x^2 - 4x = 0$$

$$D = 16 + 5760 = 5776 = 76^2$$

$$x_{1;2} = \frac{4 \pm 76}{-2} = \begin{matrix} -40(\text{netinka}) \\ 36 \end{matrix}$$

$$4 + 36 = 40$$

Atsakymas: 40 dirbinių per dieną.

8. Romų šeima norėjo pagaminti tradicinę patiekalą, kuriam reikia džiovintų grybų. Jie pririnko 9 kg. grybų. Žinoma, kad džiovinant grybus, jie netenka 90% savo masės. Kiek gramų svers išdžiovinti grybai, kuriuos surinko ši šeima?

Sprendimas:

$$9 \text{ kg.} - 100\%$$

$$x \text{ kg.} - 10\%$$

$$x = \frac{9 \times 10}{100} = \frac{90}{100} = 0,9 \text{ kg.}$$

$$0,9 \times 1000 = 900 \text{ g.}$$

Atsakymas: 900 gramų.

9. Romų tautiniai rūbai išsiskiria ryškiomis spalvomis, raštais ir papuošimais. Kiek variantų skirtingai apsirengti turi romų tautybės mergina, jeigu ji gali rinktis iš 3 šalvarų (tautinių sijonų) ir 5 blūzų (palaidinių). Variantus pavaizduokite galimybių lentele.

Sprendimas:

Šalvarai

Blūzos

	B_1	B_2	B_3	B_4	B_5
$\check{S}_1$	$\check{S}_1B_1$	$\check{S}_1B_2$	$\check{S}_1B_3$	$\check{S}_1B_4$	$\check{S}_1B_5$
$\check{S}_2$	$\check{S}_2B_1$	$\check{S}_2B_2$	$\check{S}_2B_3$	$\check{S}_2B_4$	$\check{S}_2B_5$
$\check{S}_3$	$\check{S}_3B_1$	$\check{S}_3B_2$	$\check{S}_3B_3$	$\check{S}_3B_4$	$\check{S}_3B_5$

Atsakymas: 15 galimybių apsirengti.

10. Romų vyninkystės ūkyje kiekvienais metais pagaminamas tam tikras kiekis vyno. Šiais metais jie pagamino 2000 litrų vyno. Ūkininkai planuoja parduoti 60% savo pagaminto vyno ir likusią dalį laikyti kaip atsargas. Taip pat jie nori pagerinti savo vyno kokybę, todėl nusprendė padidinti atsargų dalį kitais metais 20%.

- Kiek litrų vyno romai planuoja parduoti šiais metais ?
- Kiek litrų vyno paliks šiais metais?
- Kiek litrų vyno planuojama laikyti kaip atsargas kitais metais, jei bus pagaminta 2000 litrų vyno?

Sprendimas:

- $2000 \times 0,6 = 1200 \text{ l.}$ $60\% = 0,6$
- $2000 - 1200 = 800 \text{ l.}$
- $800 \times 1,20 = 960 \text{ l.}$

Matematinų uždavinių kūrimas ir sprendimas (3)

1. Jei pasaulyje yra apie 8 milijardus žmonių, o romų populiacija sudaro apie 9 milijonus, kokią dalį procentais sudaro romai pasaulyje?

8 000 000 000 – 100%

9 000 000 – X%

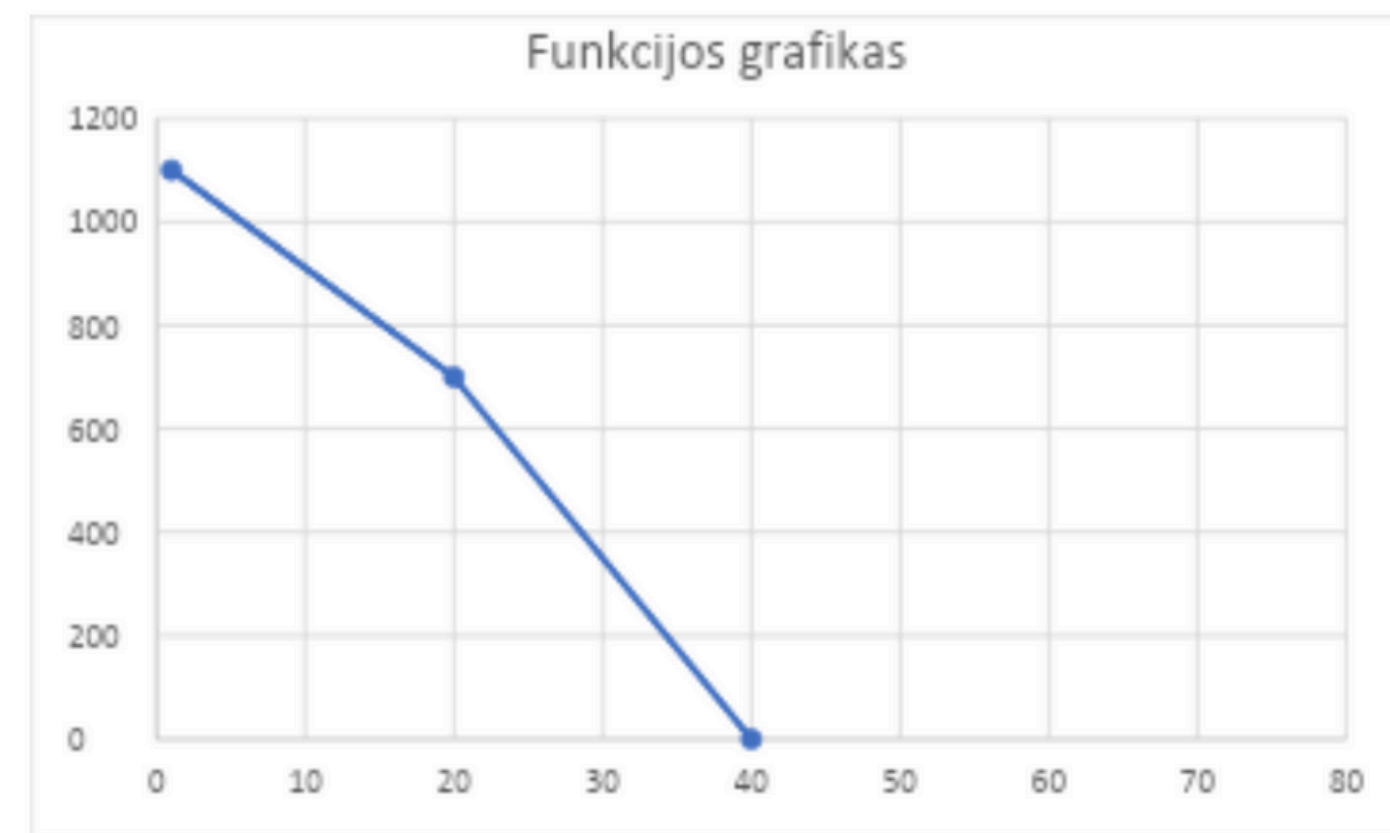
$X \sim 0.1125\%$

Ats.: romų dalį pasaulyje procentais sudaro apie 0,1125%.

2. Romų bendruomenė gyvenanti Turkijoje suplanavo išvyką į kalnus. Iš viso į išvyką vyksta 7 žmonės, o kaina vienam žmogui 50 eurų. Valstybė iš dalies finansuoja šią išvyką ir skiria 200 eurų. Užrašykite formule tiesinę funkciją, kuri išreikštų visos kelionės kainos k (eurais) priklausomybę nuo važiuojančių žmonių skaičiaus ir nubraižykite funkcijos grafiką.

$$f(x) = 50x + 200$$

1	250
2	300
3	350
4	400
5	450
6	500
7	550

3. Romų švietimo pasiekimų analizė.
Tikslas: nustatyti kaip gyvenamoji vieta ir šeimos išsilavinimo lygis įtakoja romų vaikų mokymosi rezultatus (pažymius, vidurkius).
Tyrimo dalyviai: romų šeimos, vaikai.
Bus renkama informacija kiekvienam vaikui apie pažymių vidurkį, gyvenamą vietą, tėvų išsilavinimo lygį.

Duomenys:

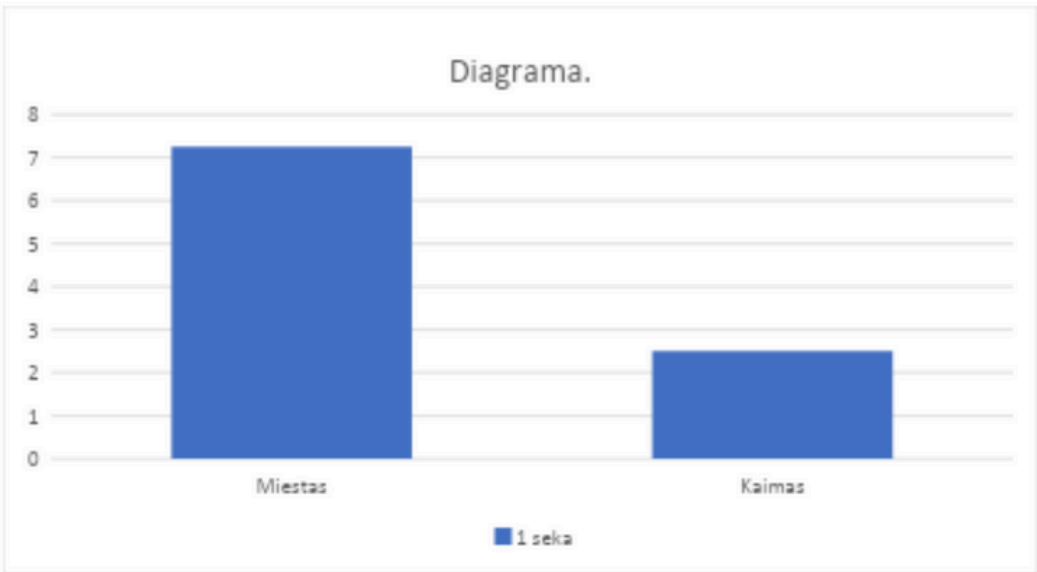
Vaikai:	Pažymių vidurkiai:	Tėvų švietimo lygis:	Gyvenamoji vieta:
Vaikas 1	7,5	Vidurinis (2)	Miestas
Vaikas 2	6,0	Aukštasis (3)	Miestas
Vaikas 3	8,0	Žemas (1)	Kaimas
Vaikas 4	5,5	Aukštasis (3)	Miestas
Vaikas 5	6,5	Vidurinis (2)	Miestas
Vaikas 6	7,0	Vidurinis (2)	Kaimas
Vaikas 7	9,0	Aukštasis (3)	Miestas
Vaikas 8	4,5	Žemas (1)	Kaimas
Vaikas 9	8,5	Vidurinis (2)	Miestas
Vaikas 10	6,8	Žemas (1)	Kaimas

Jei tėvų išsilavinimo lygį žymėsime skaičiais: vidurinis (2), aukštasis (3), žemas (1), pastebėsime, kad tėvų išsilavinimo lygis neįtakoja vaikų mokymosi rezultatų.

Tačiau paskaičiavus:
mieste gyvenančių vaikų pažymių vidurkių vidurkį:
 $7,5 + 6,0 + 5,5 + 6,5 + 9,0 + 8,5 = 7,25$

kaime gyvenančių vaikų pažymių vidurkių vidurkį:
 $8,0 + 7,0 + 4,5 + 6,8 = 6,6$

Pastebėsime, kad mieste besimokančių vaikų pasiekimų lygis yra aukštesnis nei kaime besimokančių vaikų:

4. Romų bendruomenė savo sode nusprendė pastatyti stačiakampę gėlių lysvę. Jos ilgis yra x metrų, o plotis penkiais metrais trumpesnis už ilgį. Lysvės plotas turi būti ne didesnis kaip $24m^2$. Koks turi būti lysvės ilgis x , kad jos plotas neviršytų $24m^2$?

Ilgis x

Plotis $x - 5$

Plotas = $x(x - 5)$

$$x(x-5) \leq 24$$

$$x^2 - 5x - 24 \leq 0$$

$$D = 25 + 96 = 121 = 11^2$$

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

$$x_{1,2} = \frac{5 \pm 11}{2}$$

$$x_1 = 8$$

$$x_2 = -3 \text{ (netinka)}$$

Ats.: ilgis turėtų būti 8 metrai.

5. Dainininkas Radži, kuris yra romas, ruošiasi koncertui ir planuoja sudaryti pasirodymo programą. Jis turi x dainų, kurias nori atlikti, tačiau pasirodymas negali trukti ilgiau nei 90 minučių. Vidutinė vienos dainos trukmė yra 4 minutės ir tarp kiekvienos dainos numatyta vienos minutės pertrauka. Kiek daugiausiai dainų (x) Radži gali įtraukti į programą, kad bendra pasirodymo trukmė neviršytų 90 minučių ?

x dainos – $4x$ minutės

$(x-1)$ – pertraukos trukmė minutėmis

$$4x + (x-1) \leq 90$$

$$4x + x - 1 \leq 90$$

$$5x \leq 91$$

$$x = 18,2$$

Ats. : Rdži gali atlikti daugiausiai 18 dainų, kad jo pasirodymas neviršytų 90 minučių.

6. Dirba du draugai iš romų bendruomenės. Jei jie abu dirbtų kartu, darbas būtų atliktas per 2 valandas. Tačiau trečdalį darbo dirba tik pirmasis draugas, o likusią darbo dalį baigia antrasis draugas ir darbas atliekamas per keturias valandas. Per kiek laiko darbas būtų atliekamas jei dirbtų tik pirmasis draugas?

Pirmas draugas: per x valandų, per 1 valandą atliks $\frac{1}{x}$ dalį darbo.

Antras draugas: per y valandų, per 1 valandą atliks $\frac{1}{y}$ dalį darbo.

$$\begin{cases} \frac{2}{x} + \frac{2}{y} = 1 \\ \frac{1}{3}x + \frac{2}{3}y = 4 \end{cases}$$

Išsireiškiame x: $x=12-2y$

$$\frac{2}{2(6-y)} + \frac{2}{y} = 1$$

$$\frac{1}{6-y} + \frac{2}{y} = 1$$

$$1y + 2(6-y) = y(6-y)$$

$$1y + 12 - 2y = 6y - y^2$$

$$y^2 - 7y + 12 = 0$$

$$D = 49 - 48 = 1$$

$$y_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

$$y_{1,2} = \frac{7 \pm 1}{2}$$

$$D = 49 - 48 = 1$$

$$y_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

$$y_{1,2} = \frac{7 \pm 1}{2}$$

$$D = 49 - 48 = 1$$

$$y_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

$$y_{1,2} = \frac{7 \pm 1}{2}$$

7. Pasaulyje gyvena apie 9 milijonus romų. 2020m. apie 2 milijonus iš jų gyveno Turkijoje, o 2025m. jų sumažėjo iki 1 milijono. Kiek procentų sumažėjo jų paplitimas Turkijoje ?

$$X = \frac{2 \text{ milijonai} - 1 \text{ milijonas}}{2 \text{ milijonai}} * 100 = \frac{1}{2} * 100 = 50\%$$

Ats.: Romų populiacija Turkijoje nuo 2000 iki 2025 sumažėjo 50%.

8. Rokas ir Simas tuo pačiu metu išvažavo į romų bendruomenės susirinkimą iš miesto A į miestą B (atstumas tarp miestų didesnis nei 200 km). Pirmuosius 36 km jie važiavo vienodu greičiu, paskui Simas padidino greitį 3 km/h ir atvyko į miestą B 15 minučių anksčiau negu Rokas. Kokiu greičiu važiavo Rokas, jei iš miesto A į miestą B atvyko per 5 valandas ?

$$x + y = 160$$

$$\frac{60}{x} + \frac{120}{y} = 2,5$$

$$\frac{60}{160-y} + \frac{120}{y} = 2,5$$

$$60y + 120(160 - y) = 2,5y(160 - y)$$

$$60y + 19200 - 120y = 400y - 2,5y^2$$

$$2,5y^2 - 460y + 19200 = 0$$

$$D = 211600 - 192000 = 19600$$

$$y_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

$$y_{1,2} = \frac{460 \pm 140}{5}$$

$$y_1 = 120 \quad x_1 = 40$$

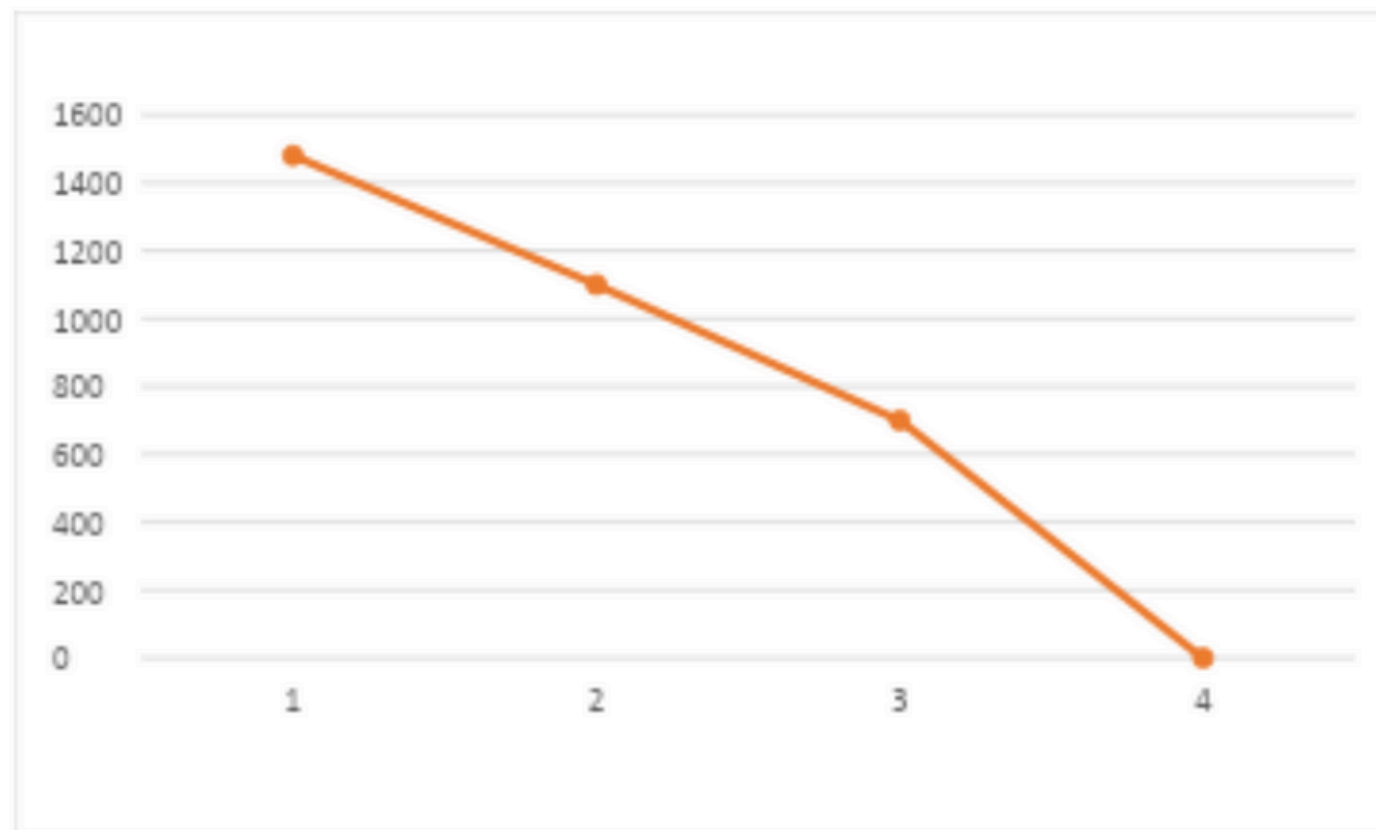
$$y_2 = 160 \text{ (netinka)} \quad x_1 = 0 \text{ (netinka)}$$

Ats. : 40km/h ir 120km/h.

9. Lukas nusprendė aplankyti savo šeimą ir praleisti Kalėdas romų bendruomenėje savo gimtajame mieste. Keliauti jis nusprendė lėktuvu. Lėktuvas buvo 1500 aukštyje. Leisdamasis jis kiekvieną minutę priartėja prie žemės paviršiaus 20 metrų. Užrašykite formule tiesinę funkciją, nusakančią besileidžiančio lėktuvo aukščio $f(\text{metrais})$ virš žemės paviršiaus priklausomybę nuo laiko x (minutėmis) ir nubraižykite šios funkcijos grafiką.

$$f(x) = 1500 - 20x$$

1	1480
20	1100
40	700
75	0

10. Keli draugai iš romų bendruomenės nusprendė pagaminti rūgšties tirpalą chemijos pamokai. Inde buvo 7kg. 63% rūgšties tirpalo. Nupylus 1 kg. tirpalo, į indą įpilta 1 kg. vandens. Kiek procentų rūgšties yra gautame atskiestame tirpale ?

$$6 * 0,63 = 3,78 \text{ (grynos rūgšties)}$$

$$6 - 3,78 = 2,22 \text{ (vandens)}$$

$$2,22 + 1 = 3,22 \text{ (vandens)}$$

$$3,78 + 3,22 = 7 \text{ kg.}$$

$$3,78\text{kg.} - x\%$$

$$7\text{kg.} - 100\%$$

$$x = 54\%$$

Ats. : Gautame tirpale yra 54% rūgšties.

Nuotrauka

Radvilė Barauskaitė

Romų tautos objektų maršrutas

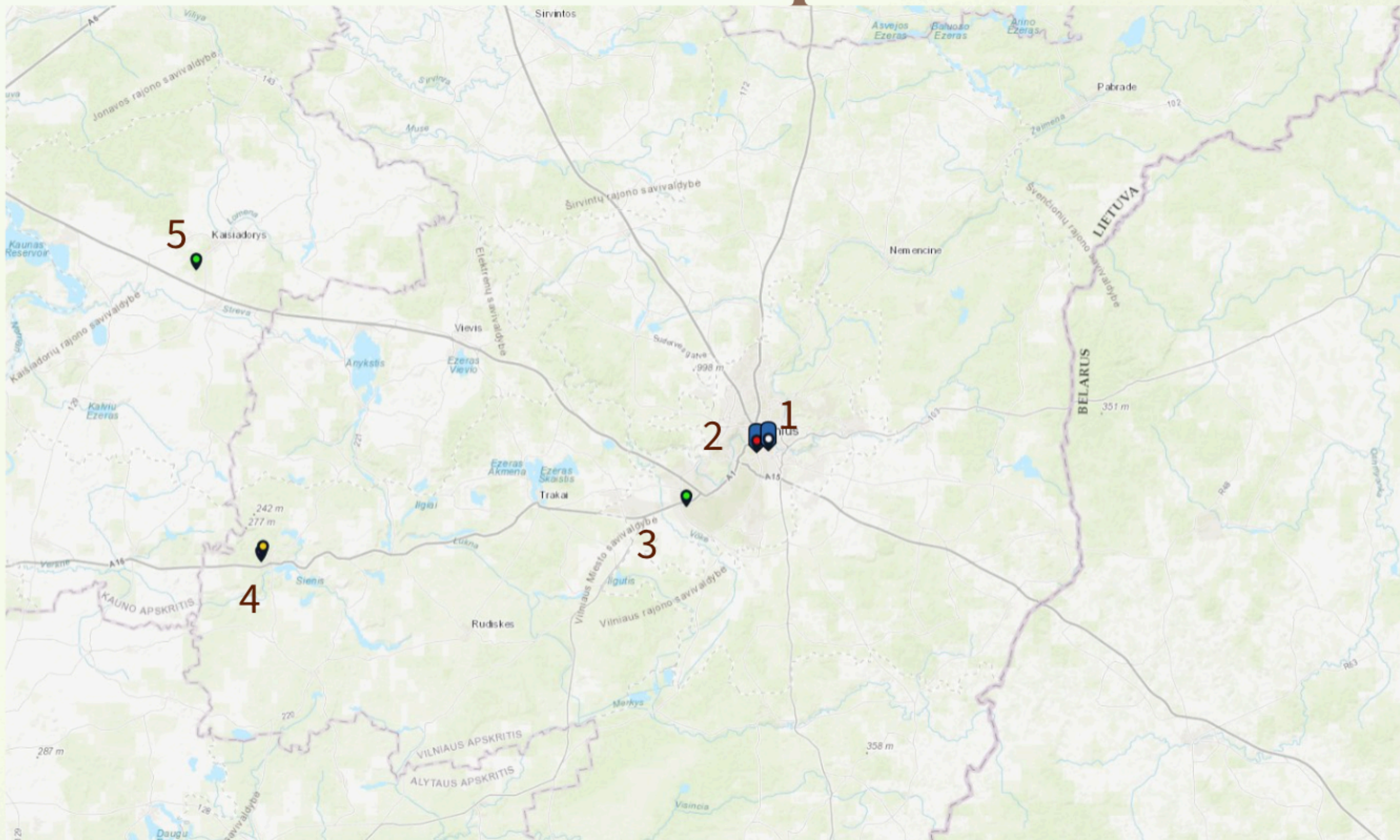
Parengė: Gustė Gurinaitė, Eva Bliuvaitė, Dangė Dėnaitė, Rusnė Petkevičiūtė 2D.

Objektai:

1. Vilniaus muziejaus ekspozicija
2. Romų visuomenės centras
3. Romų taboras
4. Panerių memorialas
5. Pravieniškės

Žemėlapis:

I. Vilniaus muziejaus romų ekspozicija

Vilniaus muziejus drauge su Britų taryba, daugiakultūriu vaikų ir jaunimo centru „Padėk pritapti“ bei Vilniaus romų bendruomene davė startą naujam projektui. Pagrindinis projekto „Tarp dviejų pasaulių – romų jaunimo Istorijos“ tikslas – paskatinti Vilniaus romų jaunimą tapti pasitikinčiais savo asmeninių istorijų ir išgyvenimų pasakotojais. (Šis muziejus randasi Vokiečių g. 6 ir ši ekspozicija rodoma nuo 2025/01/24 iki 2025/06/29.)

2. Romų visuomenės centras

(Romų visuomenės centras randasi T. Ševčenkos g. 16) Tai yra 2001 m. įsteigta organizacija. Įstaigos veiklos tikslai – skatinti romų tautinės tapatybės išsaugojimą, kultūros puoselėjimą ir tarpkultūrinį dialogą; kaupti, sisteminti statistinę, istorinę, demografinę medžiagą apie Lietuvos romus. Taip pat romų visuomenės centras inicijuoja įvairius romų integracijos projektus, organizuoja kultūros renginius: koncertus, parodas, centre veikiančio ansamblio „Roma de drom“ pasirodymus.

3. Romų Taboras (jau nugriautas)

Romų taboras – tai laikina romų gyvenimo vieta. Romų taborai yra žinomi daugelyje šalių. Taboruose dažnai gyvenama nelegaliuose namuose, palapinėse arba priemiesčiuose. Šie rajonai kartais susiduria su socialiniais iššūkiais, pavyzdžiui, menkos švietimo galimybės, prastos sveikatos priežiūros paslaugos ir dažni konfliktai su aplinkinėmis bendruomenėmis. Romų gyvenimas taboruose labai skiriasi priklausomai nuo šalies ir bendruomenės, todėl kai kuriose vietose taborai yra integruoti į miesto gyvenimą, o kitose jie gali būti visiškai izoliuoti. Šis romų taboras buvo didžiausias ir seniausias Lietuvos taboras ir jis buvo Naujininkų seniūnijoje, Kirtimų mikrorajone.

4. Panerių memorialas

Iki karo Lietuvoje gyveno apie 1500 romų, iš kurių nacių okupacijos metu bent 500 Lietuvos romų buvo nužudyti. Dėl šio įvykio Panerių memoriale ir visoje Lietuvoje rugpjūčio antrą dieną minima romų genocido atminimo diena. Jis randasi Paneriuose, Agrastų g.

5. Pravieniškės

Pravieniškės yra žinoma vieta Lietuvoje, dėl to, kad ji yra susijusi su romų tautos persekiojimu per antrąjį pasaulinį karą, nes romų tautos nariai tapo nacistinės okupacijos aukomis. Lietuvoje romų persekiojimas buvo itin žiaurus. 1941 metais, prasidėjus masinėms žudynėms, romai buvo surinkti ir vežami į koncentracijos stovyklas, kaip Pravieniškės. Šis laikotarpis buvo siaubingas romų tautai, nes jie ne tik patyrė persekiojimą, bet ir buvo naikinami kaip tauta. Pravieniškės yra kaimas, kuris randasi Kaišiadorių rajono savivaldybėje, tarp Vilniaus ir Kauno.

Kalendorius

Kovo 19d Laimės ir gerovės šventė -Laimės ir gerovės šventė, dažnai vadinama „Lacho Dives“ romų kalboje, švenčiama kaip laimės ir gerovės simbolis. Tai proga susiburti su šeima, dalytis maistu, dovanomis ir maldomis, siekiant užtikrinti gerus metus. Romų bendruomenės švenčia šią šventę su šokiais, muzika ir simboliniais ritualais, kurie atneša sėkmę ir laimę.

Balandžio 8d. Romų diena- Romų diena(Romani Divv) yra skirta pagerbti romų kultūrą, istoriją ir kovą už teises. Romų bendruomenės šią dieną organizuoja kultūrinius renginius, koncertus, parodas ir demonstracijas, siekdamos atkreipti dėmesį į romų problemas ir teises. Taip pat vyksta šeimos susibūrimai, šventinės vakarones ir atminimo ceremonijos, skirtos pagerbti žuvusius romus, ypač Holokausto metu.

Mykolas Adomas Miknevičius, Matas Velepolskas

Balandžio 9d. Naujieji metai - Romai naujus metus(Nava Baro Rokor) dažnai švenčia pagal mėnulio kalendorių, todėl jų šventės data priklauso nuo mėnulio ciklo, dažniausiai pavasarį. Tai šeimyninė šventė, kurioje svarbūs ritualai, šokiai, muzika ir maistas. Naujųjų metų metu romai praktikuoja atleidimą, pasidalija dovanomis ir maistu, stiprina tarpusavio ryšius bei išreiškia viltį dėl ateinančių metų.

Balandžio 20d. Velykos-Romai velykas(Paschal) švenčia kaip šeimos šventę, pabrėždami atsinaujinimą ir pavasario pradžią. Jie susirenka su artimaisiais, dalijasi maistu, groja muzika, šoka ir kartu stiprina tarpusavio ryšius. Kai kurios bendruomenės dalyvauja religinėse apeigose, o šventės metu dažnai pabrėžiami pavasario simboliai, tokie kaip žiedai ir žalumynai.

Gegužės 11d. Gandų diena- Gandų diena(Ganduj) romų bendruomenėje, švenčiama pirmąją gegužės savaitę, yra skirta pagerbti motinas ir moteris. Šventės metu šeimos susirenka kartu, dovanoja gėles ir dovanas, ruošia tradicinius patiekalus bei dalijasi šventiniu maistu. Taip pat dažnai grojama muzika, šokama ir atliekami ritualai, kurie simbolizuoja motinų svarbą ir pagarbą joms.

Birželio 21-22 d. Vasaros saulėgrįža- Vasaros saulėgrįža romų bendruomenėje, dažnai vadinama „Lacho Dives“ arba „Solneci“, švenčiama kaip gamtos atsinaujinimo ir šviesos šventė. Tai laikas, kai romai susirenka su šeima ir bendruomene, dalijasi maistu, šoka ir groja muziką aplink laužą, švęsdami saulės galią ir sėkmę. Šventė taip pat apima ritualus, siekiant užtikrinti gerovę ir laimę ateinantiems metams.

Gruodžio 21-22 d. Žiemos saulėgrįža – Žiemos saulėgrįža romų bendruomenėje, dažnai vadinama „Solnitsi“ arba „Lacho Dives“, yra šventė, skirta pagerbti saulę ir šviesą. Tai laikas, kai romai susirenka su šeima ir draugais, dalijasi maistu, gieda dainas ir groja muziką aplink ugnį, švęsdami šilumą ir šviesos grįžimą. Šventės metu taip pat vyksta ritualai, siekiant pritraukti sėkmę ir apsaugą ateinantiems metams.

Rugpjūčio 2 d. Mirties atminimo diena – Mirties atminimo diena romų bendruomenėje, dažnai vadinama „Romen Dives“, yra laikoma svarbia švente, skirta pagerbti mirusiuosius ir jų prisiminimą. Romai šią dieną susirenka, dalijasi istorijomis apie mirusius artimuosius, skelbia maldas ir atlieka ritualus, siekiant užtikrinti jų ramybę ir saugumą. Tai taip pat yra proga sustiprinti šeimos ryšius ir parodyti pagarbą praeitoms kartoms.

Spalis 17 d. Šventoji Atgaila – Šventoji Atgaila romų tradicijoje, vadinama „Šukaro Dives“, yra laikoma šventė, skirta atsiprašyti už klaidas ir užbaigti senus nesutarimus. Romai šventės metu gali dalytis dovanomis, atlikti apeigas, kad atnaujintų dvasinę švarą ir pradėtų naują gyvenimo etapą be nuoskaudų. Tai metas, kai šeimos ir bendruomenės nariai susitaiko ir stiprina tarpusavio ryšius.

Liepos 20-31 d. Vasaros vakarai – Vasaros vakarai romų kultūroje, dažnai vadinami „Roma Dives“ arba „Veselyo Dives“, švenčiami kaip laikas, skirtas gamtai ir poilsiui. Tai šventė, kai romai renkasi į gamtą, dažnai aplink laužą, šoka, dainuoja ir mėgaujasi vasaros grožiu. Šventė taip pat apima bendruomeninius susibūrimus, kuriuose dalijamasi maistu, muzika ir linksmybėmis.

Lapkričio 1-2 d. Paskutinės rudens dienos – Paskutinės rudens dienos, romų kalboje dažnai vadinamos „Djesori Dives“, yra šventė, skirta atsiminti gamtos ciklus ir padėkoti už gerą derlių. Romai šią dieną švenčia derliaus pabaigą, rengia šventes su maistu, šokiais ir muzika, dėkodami už tai, ką gamta jiems suteikė. Tai taip pat laikas, kai atliekami ritualai, siekiant užtikrinti gerovę ateinantiems metams.

Spalis 3 d. Apžvalgos diena – Apžvalgos diena romų bendruomenėje, vadinama „Veselo Dives“, yra šventė, skirta apmąstyti praėjusius metus ir įvertinti pasiekimus. Tai laikas, kai romai susirenka ir diskutuoja apie savo gyvenimo kelią, dėkodami už pasiektus tikslus ir mokydami iš praeities klaidų. Šventės metu atliekami ritualai ir susikūrimo momentai, siekiant užtikrinti sėkmę ir gerovę ateityje.

Filmukas

Aivaras Rauba, Jokūbas Lygnugaris, Jokūbas Gabrielius
Zupka, Vincentas Pavilionis

Tautinės Bendruomenės Lietuvoje

Tautinės bendruomenės Lietuvoje.

